

Агенција Анадолија: Интервју са високим представником

Агенција Анадолија: Домаћи политичари држе БиХ у блокади и максимално угрожавају њен пут ка ЕУ и НАТО-у. Видите ли излаз из постојеће пат позиције?

Валентин Инцко: Једини пут напријед је пут дијалога и компромиса. Свакако да у Босни и Херцеговини тренутно постоје неки врло забрињавајући трендови. Истовремено, ушли смо у период предизборне кампање. Узимајући у обзир слаб политички учинак који су имали током протеклих неколико мјесеци, не изненађује да неки мање скрупулозни политичари користе политику нултог збира из прошлости како би осигурали подршку бирача. Међутим, ови избори и изборна кампања требали би се фокусирати на услуге које локалне власти могу пружити грађанима и на начин на који локалне власти могу учествовати у рјешавању питања која највише брину грађане, као што су незапосленост и корупција. Температуроморају рјешавати изабрани лидери, јер су због тога добили повјерење својих бирача. Бити политичар значи: рјешавати проблеме. Кони јесу способни да раде, незаслужују подршку бирача. Надам се да ће на основу тих питања грађани одлучивати коме ће дати свој глас за мјесец дана.

Агенција Анадолија: Има ли БиХ будућност без ЕУ и НАТО?

Валентин Инцко: Да, наравно, Босна и Херцеговина је суверена држава од 1992. године када је постала чланица УН, и то ће и остати. Стварно питање је зашто би било који локални политичар грађанима ове земље ускратио предности које доноси чланство у ЕУ? БиХ је већ дефинисала чланство у ЕУ и НАТО-у као своје основне циљеве. Грађани ове земље желе промјену и желе бољи животни стандард. То су ствари које немају кредибилну алтернативу. Колико дуго ће трајати процес стицања чланства

зависи од политичких лидера ове земље. Тренутно се чини да су спремни да грађане пустеда чекају.

Агенција Анадолија: БиХ већ касни у испуњавању обавеза из Мапе пута коју су прихватили политички лидери. Хоће ли бити продужења рокова, посебно за спровођење пресуде Сејдић-Финци?

Валентин Инцко: Нисам у позицији да коментаришем рокове садржане у Мапи пута. Дозволите ми само да кажем да је обесхрабрујуће видјети да БиХ заостаје у процесу стицања чланства, док друге земље у региону иду напријед. Ја желим све најбоље за ову земљу и њене грађане, али нећу и не могу замијенити изабране лидере. Они су сада у центру пажње. Босанскохерцеговачки лидери морају постићи кредибилне резултате. Имплементацијом стандарда Европске уније, живот грађана ће бити побољшан на бројне, различите начине. Свакако да је то и основни циљ сваке политике.

Агенција Анадолија: Да ли ће се десити додатне промјене Устава како би БиХ могла функционисати као нормална држава? Подржавате ли идеју о прекомпоновању Федерације БиХ и смањењу броја кантона?

Валентин Инцко: Да, у принципу, поједностављење система у Федерацији, смањење трошкова и побољшање ефикасности уз једнаку заштиту за све је нешто што смо увијек подржавали и не видим разлог зашто би се неко противио овим принципима.

Агенција Анадолија: Кога сматрате одговорним за чињеницу да БиХ, која је прије 6-7 година била испред Србије и Црне Горе у испуњавању обавеза према ЕУ, данас знатно касни за њима?

Валентин Инцко: Највећа одговорност лежи на политичким лидерима ове земље. Они су рекли да желе да преузму одговорност за будућност ове земље, а међународна заједница је донијела одлуку да је потребно мање интервенционизма. ЕУ је рекла много пута, и то врло јасно и недвосмислено, да она подржава тежње ове земље да јој се придружи. Политичари морају схватити да њихову вербалну подршку овом процесу морају пратити конкретне

активности.

Агенција Анадолија: Да ли је константно пројектовање политичких криза у БиХ свјесна намјера одређених центара моћи да се докаже како БиХ не може функционисати?

Валентин Инцко: Вјерујем да је неким циљ цијепање БиХ и њихове активности и изјаве су усмјерене ка гурању земље у том правцу. Други не дијеле исте циљеве, али нису у стању да крену даље од ускополитичких интереса и раде у интересу цијеле БиХ. Али, будите увјерени да међународна заједница остаје и даље привржена БиХ и да даје пуну подршку апсолутном суверенитету и територијалном интегритету БиХ и да ће то и даље чинити.

Агенција Анадолија: Да ли је одговорност бошњачких политичара највећа јер се од избора до данас политичке кризе дешавају искључиво у ФБиХ?

Валентин Инцко: Одговорност никада није једнострана. Истовремено, нећу дакријемразочараност чињеницом да се, након што је изгубљено толико мјесеци послије избора 2010. године, неки политичари и даље баве међустраничким разрачунавањима умјесто да засучу рукаве и приону на посао.

Агенција Анадолија: Има ли међународна заједница план шта урадити са БиХ уколико не испуни услове за ЕУ и НАТО и како коментаришете тврдње експерата и аналитичара да су Америка и Европа свјесно пројектовале дејтонску БиХ са ограниченим роком трајања?

Валентин Инцко: То су бесмислице. Дејтон можда није савршен, али пружа оквир унутар којег је ова земља успијевала да годинама чини значајне помаке. Посљедњих шест година нису биле тако добре. Устав БиХ ће доживјети нове промјене. Доћи ћемо до тачке када политичари виде да је у интересу свих да ову земљу као цјелину учине функционалнијом. Овакав развој је предвиђен у Дејтону, одредбе о измјени Устава БиХ су јасно постављене, и то је оно што очекујем да ће се десити.

Агенција Анадолија: Јесу ли бонскаовлаштења дефинитивно прошлост?

Валентин Инцко: Не, правно гледано, бонскаовлаштења остају непромијењена. Међутим, њихов значај постаје све мањи што политичари буду више преузимали одговорност за рјешавање питања од значаја за њихове грађане и водили земљу напријед, и наравно, што буду више показивали да су способни да поштују Дејтонски споразум. Тачно је да се бонскаовлаштења користе све рјеђе и рјеђе, али ако буде потребно она су поново на располагању да буду кориштена.

Агенција Анадолија: Затворена је Канцеларија супервизора за Брчко и укинута његова овлаштења. Шта ће се десити у случају избијања кризе у Дистрикту и кршења закона?

Валентин Инцко: Прво, ја бих овдје да мало коригујем формулацију Вашег питања. Наиме, овлаштења супервизора су суспендована, нису укинута, тако да, правно гледајући, она и даље постоје. У потпуности је на супервизору да одреди да ли ће опет морати да користи те овласти. Штавише, високи представник, Арбитражни трибунал и Уставни суд БиХ имају овлаштења да чувају интересе Дистрикта и његових становника, ако то буде потребно. А ми, наравно, поздрављамо и присуство субјеката из међународне заједнице као што су ЕУ, ОЕБС и EUFOR на терену у Дистрикту Брчко. Управни одбор Савјета за имплементацију мира и ја смо увјерени да власти Дистрикта Брчко имају способност и вољу да ријеше питања која се појаве.

Агенција Анадолија: Представници РС отворено заговарају отцјепљење тог ентитета од БиХ. То би прије неколико година било строго санкционисано од међународне заједнице, а данас чујемо тек благе реакције. Шта се промијенило?

Валентин Инцко: Оспоравања државности БиХ од стране представника РС постала су систематска. Неки лидери доводе у питање важност интеграције у ЕУ. Изјаве су координисане и оркестриране. Јасно је да је то више од реторике, те изјаве су

одраз политике. ОНР је дао јасне изјаве као одговор на њих, а врло јасне и енергичне изјаве дошле су и из међународне заједнице, укључујући и САД и ЕУ. Мој мандат односи се на имплементацију Дејтонског мировног споразума, а он не предвиђа могућност отцјепљења. Ја сам јасно дао до знања своје ставове о међународној заједници и они су се обавезали да ће информисати своје престонице о томе.

Вријеме је да политичари гледају напријед, а не назад. Међународна заједница жели да се процес евро-атлантских интеграција БиХ убрза, тако да, тачно је, схватамо то врло озбиљно, а ја као високи представник остајем овдје са циљем имплементације и заштите Мировног споразума. Грађани не треба дабрину и не треба да гласају мотивисани страхом.

Агенција Анадолија: Хоће ли БиХ преживјети?

Валентин Инцко: Наравно. Оспоравање будућности Босне и Херцеговине као суверене земље је узалудно и једино што се тиме постиже је подизање међунационалних тензија и одвраћање очајнички потребних страних инвестиција, које су потребне да би се отворила нова радна мјеста. Питање није да ли ће постојати просперитетна Босна и Херцеговина која функционише као једно, питање је само када ћемо то достићи.

Агенција Анадолија: Када би комплетна регија могла постати дио ЕУ?

Валентин Инцко: Ово питање треба да путује политичким лидерима ове земље. Јасно је да је тренутни начин вођења политике донио врло мало напретка у посљедњих шест година и да ће, уколико не удруже снаге и не ставе грађане ове земље на прво мјесто, то потрајати још доста дуго. Сваки дан видим неискориштени потенцијал ове земље и видим пуно простора за политику компромиса која ће донијети бољу и свјетлију будућност за људе, без обзира на то гдје живе и како се зову.

Агенција Анадолија: Како оцјењујете улогу Турске и Аустрије у БиХ, као бивших управитеља над овом земљом?

Валентин Инцко: И Аустрија и Турска данас су важни политички и економски партнери Босне и Херцеговине, али такође и истински пријатељи ове земље. Више од два милиона људи босанских коријена живи у Турској, и сасвим је природно што Турска осјећа емотивну повезаност са Босном и Херцеговином. Такође је пуно Босанаца и Херцеговаца који живе у Аустрији. Политички, Турска је угледни члан Савјета за имплементацију мира, гдје представља Организацију исламских земаља, и, као таква, доказала је у бројним приликама да је вриједан партнер Босне и Херцеговине и свих њених грађана. Када би Босна и Херцеговина прионула на посао, могао бих да видим ситуацију у којој би инвеститори из обје ове земље инвестирали многовише него што је до сада био случај. Сви знамо колико је важно донијети капитал у земљу како би се отворила нова радна мјеста.